

Dvignimo zaveso!

Pod tem naslovom priobčilo istrsko hrvaško glasilo kos zanimive, a za naš narod žalostne zgodovine iz Istre.

Napadi.

«Istra» od včeraj piše: Ne bi nadaljevali polemike, ker mi Istrani nimamo s Tržačani nič ali pa zelo malo skupnega. Toda «Edinost» je tista, ki ne da miru. Najprej nas je ona napadla, a mi smo se branili pred njenimi napadi.

Same osebnosti.

S ponosom moremo reči, da je bila naša bramba vselej stvarna in dostojna. Edinost pa je vsaki krat zašla na nizko polje osebnosti. Rabila je najbolj umazane izraze, od katerih smo nekatere navedli v zadnji številki. Posebno je skušala udariti po nekem «gospodu pri Istri». S tem je dokazala, da ji ni bil namen rešitev načelnih in stvarnih vprašanj, ampak samo blatenje oseb. V nedeljski številki je zopet obsula onega gospoda s psicami blata. Mi duhovnika Milanovića ne bomo branili, pa to ni niti potrebno. Opozoriti hočemo samo na dejstva, vsled katerih se je on tako zameril «Edinosti», to je g. dr. Slaviku.

Preganjane družine v bedi.

V Sv. Lovreču v Istri so oblastva preganjala neko družino, in to iz čisto političnih razlogov, pri čemer je bila družina popolnoma nedolžna, kar je kasneje sodnija ugotovila. Vse moške v hiši so zvezali in odpeljali v zapor. Gospod Milanović se je obrnil v Trst radi pomoči za to družino. «Nimamo nič», tako se je vsaki krat glasil trdi odgovor. A vendar je politično društvo imelo od našega tukajšnjega naroda nabrane velike svote («Narodni sklad»), kakor je to gosp. Milanović natančno izvedel. Žene in otroci so doma jokali in stradali, milosrčni sosedji so jim pomagali obdelati polje, moški so bili preganjani zaradi narodnosti po zaporih, za odvetnike je bilo treba frositi tisočake, naši narodnjaki pa niso hoteli otreči solz vničene narodne mučeniške družine, akoravno bi bili to lahko storili, se več: bili so dolžni to storiti! Ali je čudno, da so bili Istrani zato razočarani?

Denar izginja...

Gospod Milanović je kot istrski odbor-nik pol. društva v Trstu prihajal k sejам v Trst. Pri neki seji je g. Milanović rekel g. dr. Slaviku: «Med inteligenco v Istri vlada veliko nezadovoljstvo s finančnim odsekom za Istro. Dasi je ta denarni odsek za Istro izbran, ni v njem niti enega Istrana. Ne zahtevamo, da imenujete tega ali onega. Imenujte sami; zadovoljni bomo, samo da imamo vanj zaupanje mi Istrani in vi Tržačani.» Na te besede je dr. Slavik kimal, molčal, kimal, ali nikdar ni bil imenovan Istran v tisti odbor.

Kam so šli stotisoči?

Nikdar niso tržaški veljaki hoteli pokazati kakemu Istranu računa za denar, ki je bil zbran od Istranov. Vsi napori istrske inteligence, da bi bil v finančnem odboru vsaj en Istran, so bili zaman.

Skrivanje važnega pisma.

Meseca marca 1921. so se zbrali najuglednejši narodnjaki pazinskega in poreškega okraja. Sestavili so in podpisali spomenico, v kateri so zahtevali, da se imenuje v denarni odbor po eden zaupnik iz dotičnega okraja. Rekomandirano pismo so poslali predsedniku dr. Wilfanu. Pa čujte, kaj se je zgodilo!

Tajnik dr. Mikuletić,

ki je prejel tisto pismo, ga je držal stiri mesece pri sebi. Da bomo to stvar bolj razumeli, povemo, da je bil tudi dr. Mikuletić član tistega denarnega odbora... Razumete vso igro?

Na urgence Istranov

je tajnik izročil tisto pismo predsedniku 4 mesece kasneje. Toda na pismo ni predsednik dal zastopnikom dveh okrajev niti odgovora.

Ogromna škoda.

Jasno je, da je tako poslovanje donosalo v vrste Istranov veliko nezadovolj-

stvo, pa tudi škodo Istri v vsakem pogledu. Ta škoda je postajala vedno večja in končno ogromna. Bolj jasno se iz razumljivih razlogov nečemo izraziti tukaj, v slučaju potrebe pa se to lahko zgodi.

Jeza dr. Slavika.

Od polovice leta 1920. do polovice 1921. je od vseh Istranov hodil v Trst na odboro-ve seje edino g. Milanović. On kot Istran naravno ni mogel molčati na vse te — da se mi izrazimo — nepodobščine, ki so se godile v Trstu. Ker se je g. Milanović upal prigovarjati, je postajal g. dr. Slavik hud.

(Nadaljevanje zgodovine bo sledilo).

Kaj nam z dežele pišejo

Sus v Mirnu — Zadnje brzojavne vesti — Razne vesti iz istrskih Puč — Koliko stane ples v Parijah — Fantje trdijo, da so se dostojno obnašali.

TOPOLEC.

Dopisnik v 40. številki je opisal našo slavnost v nekoliko čudni obliki. Ne vem, kje je dobil dopisnik takšno pojasnilo, da je slavnost tako opisal. Pevci da so šli po godca? Ali se je dopisniku sanjalo? Da so bili pevci pijani? Mogoče je bil on pijan! Pevci da so se razšli drugo jutro? Pred 6. uro zvečer so vsi zapustili gostilno! To je resnica! Ocividec.

PUČE.

Iz vseh vasi je naš Mali list prinesel kaj novic in poročilo o letini, samo iz Puč prav nič. Čeravno hodijo pri nas otroci do 14. leta v šoli, je pri nas le malo takih, ki bi znali slovensko pismo sestaviti. Pri nas smo imeli že davno pred vojsko laško šolo. To je vzrok, da si ne znamo pomagati. Še bolj nas skrbi, ker nimamo duhovnika v fari, čeravno imamo štiri lepe cerkve; le redkokdaj čujemo v svojem jeziku besedo božjo. Mladina je precej podivjana: po glavi ji gre le igra in ples. — Po petih letih s strašno sušo in točo smo letos učakali vendar boljše letino. Pa kaj tol Edino naše upanje je vino, ki nam prinese kako liro, letos pa so cene nizke in pa sploh ni kupcev. Takse pa se pridno ozmanjajo in včasih so hiše s papirji pomalane z maznanili o novih taksah kakor da bi bila vsa vas v zastavah. Slabo upanje imamo mi kmetje. Kaj bo z nami? Da gremo še naprej in da živimo, se imamo zahvaliti našim ženskam, ki so poleti ali pozimi, v solncu in v dežju, v vročini ali mrazu, obute ali bose na poti, da pomagajo preživljati naše družine.

MIREN.

Naše društvo je imelo prejšnjo v nedeljo občni zbor, na katerem je vladalo popolno soglasje, dokler se ni oglasil k besedi dr. Bobič. Polde je imel ta dan svoj tedenski sus in je začel razmisljati, tako da se je zbor razšel. Nič čudnega: gospod Polde je služil mnogo let pri goriskem deželnem odboru in tam se je učil v soli Gregorčič-Gabrščekovih preprirov. Kakor sta šla ta dva v pokoj, tako bo treba tudi Poldeta pelezijonirati, pa bo mir. Predlagam, naj Polde v času susa doma ostane in naj pride na zbor, ko se mu sus ocedi. Dreja Fovč.

Iz PARIJ pri Št. Petru.

V nedeljo je bilo pri nas «žegnanje» in seveda običajen ples. Ta ples je bil pa drag. Prišla je komisija iz Voloske in pregledala prostore, če so za ples primerni. Račun je bil 250 lir. Z godci vred je stal ples 500 lir. Lepa svota. Pa pravijo, da ljudje nimajo denarja!

ZADNJE BRZOJAVKE.

Sežana, 5. decembra. Pevsko društvo «Oslovski kaselj» ima prihodnjo nedeljo svoj redni občni zbor. — Kreplje, 4. dec.

Ob koncu je «Istra» dodala tele besede:

«Ako bi se dr. Slavika lotila skušnjava, da bi imenoval naše trditve nerresnične ali pa če bi on hotel še nadalje blatiti v javnosti one, ki so se morali po gozdovih skrivati, dočim je on mirno doma spal, tedaj izjavljamo že vnaprej, da smo pripravljeni predložiti, naj preišče naše trditve častni sod, ki naj potem zaključke objavi v tukajšnjih časnikih.»

Tako piše «Istra» od 6. decembra 1923.

Po mnenju vsakega pametnega človeka bo stal g. dr. Slavik samo pred izbiro: ali priznati očitke za resnične ali sprejeti častni sod. Vsako drugo ravnanje bi znalo vzbuditi v javnosti sum, da je dr. Slavik kriv in da hoče izbegavati.

Dr. A. Grusovin

v Gorici: Piazza Vittoria

(Travnik) v hiši Paternolli 21

Specijalist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.

Sprejema od 9-12 in od 3-7 pop.

Steklene šipe

vsake vrste in mere. Prodaja na debelo in drobno. - Postrežba na dom. - Cene zmerne. Piazza Oberdan št. 3 (Hotel Europa) tel. 44-23.

ADRIA-ČEVLJE

Izdelek Čevljarske zadruge v Mirnu

dobiš v prodajalnah:

Trst, Via dei Rettori 1
Gorica, Corso Verdi 32

Trdni, elegantni čevlji, znani po vseh jadranskih deželah.

Cene oglasov: za en centimeter višine v eni koloni štiri lire. Popusti: pri 5 kratni objavi 5 od sto, pri 10 kratni 10 od sto, pri 26 kratni 20 od sto, pri 52 kratni 30 od sto popusta.

Zobotehnični ambulatorij

TRST, Via Settefontane št. 6, I nad.

odprt vsak dan od 8.—18. in od 15.—19. Izvršujejo se hitro in točno vsa dela z zlatom kakor tudi zobnice s kavčukom. Slovcem 10% popusta kakor tudi plačilo na obroke. Delo zjamčeno.

EGIDIJ SCHIFFLIN, koncesijonirani zobotehnik.

Novo pogrebno podjetje Trst

Corso V. E. III, št. 47.

Prevoz mrličev na vse kraje. Raznovrstni pogrebi. Prodaja vsakovrstne lesene in kovinske krste, sveče in umetne vence, nagrobne svetilke in sploh vse mrtvaške predmete. Ima v zalogi pristne Kopačeve sveče za cerkve. Cene zmerne, postrežba točna.

Čevljarnica FORCESSIN

Za praznike kaj posebnega!

Trst, via Cappin 5 pri Sv. Jakobu

Ali iščete čevljiče.
Za deklice in fantiče?
Kakšne imajo radi
Ta stari in ta mladi?
Eleganca, trajnost, nizka cena.
To troje je največjega pomena.
Največji magazin
Ima Forcessin
V ulici Cappin.

Čevljarnica FORCESSIN